

NAUKOWCY I PRZYRODNICZY WSKAZUJĄ, CO NALEŻY ZROBIĆ, BY CHRONIONE PŁAZY NIE BYŁY ROZJEŹDŻANE PRZEZ AUTA

Budowa przepustów pod jezdnią oraz okresowe zamykanie dróg to najskuteczniejsze metody trwałego zabezpieczenia populacji płazów podczas migracji. Wiemy to, ponieważ w wielu miejscach na świecie takie działania są wdrażane rutynowo. Również wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że to najefektywniejsze rozwiązania pozwalające osiągnąć długotrwałe efekty i zachować populacje płazów wymierające z powodu śmiertelności drogowej.

Oczywiście, w miejscach, gdzie takie rozwiązania nie są możliwe do wdrożenia, konieczne jest interwencyjne ratowanie zwierząt (budowa tymczasowych płotków herpetologicznych, patrolowanie dróg przez wolontariuszy). Takie działania na zasadzie „pospolitego ruszenia” są niezwykle potrzebne na etapie rozpoznania problemu, gdy brakuje jeszcze szczegółowej wiedzy o przebiegu migracji w danym miejscu. To pierwszy krok do osiągnięcia celu, jakim powinno być wdrożenie stałych rozwiązań, umożliwiających płazom migrację bez dorocznej ludzkiej asysty. Na tym etapie należy oczekiwać włączenia się do sprawy właściwych organów odpowiedzialnych za ochronę przyrody w skali lokalnej, bo możliwości społeczników są z konieczności ograniczone. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, takim organem są odpowiednio: wójt, burmistrz, albo prezydent miasta. Tymczasem w polskich realiach spontaniczne akcje ratowania płazów zamieniają się w cykliczne projekty oparte o działania oddolne. Rola organów administracji publicznej sprowadza się do biernego kibicowania, lub – w wyjątkowych przypadkach – do dofinansowywania pracy wolontariuszy.

Doświadczenia z Poznania świetnie obrazują problem. „Jak co roku o tej porze, zbliża się okres masowej migracji płazów - w naszym mieście są to głównie ropuchy szare Bufo bufo. Niestety, wiele z nich nie przetrwa tej wędrówki, ginąc pod kołami samochodów. Jako zespół #Akcja Płotek regularnie kontrolujemy wiele lokalizacji w całym mieście (ponad 10 stanowisk), tymczasowo wygradzamy pobocza dróg i przenosimy płazy” – tłumaczy dr inż. Mikołaj Kaczmarski z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. „W tym czasie udało nam się stwierdzić, że pomimo naszych wyteżonych działań, podczas wiosennej wędrówki pod kołami samochodów ginie nawet jedna na pięć migrujących ropuch szarych. Przy takim poziomie strat wystarczy kilka lat, by populacje tych zwierząt całkowicie się załamały – byliśmy naoczniymi świadkami wymarcia najliczniejszej populacji ropuchy szarej w naszym mieście na stanowisku Kajka (ul. Wrzesińska)! Z populacji liczącej kilka tysięcy osobników nie zostało nic” – dodaje naukowiec.

Poza ropuchami niestety giną także żaby, grzebiuszki, kumaki i traszki – wszystkie te zwierzęta znajdują się na liście gatunków chronionych. Wędrówki żab i ropuch są masowe i krótkotrwałe; zwykle epizod wiosennej migracji trwa około 2-3 tygodni, dlatego w wielu przypadkach okresowe zamknięcie mało uczęszczanej drogi to najlepsze i najtańsze rozwiązanie. „Od 2008 roku w całym Poznaniu łącznie uratowaliśmy życie ponad 15 tys. zwierząt. Na podstawie wieloletniego doświadczenia i dzięki ogólnodostępnym danym meteorologicznym całkiem nieźle przewidujemy, kiedy migracja nastąpi. W oparciu o wiedzę literaturową i doświadczenie dobrze wiemy także, jakie środki zapobiegające tej corocznej tragedii należy wdrożyć w poszczególnych lokalizacjach. Niemal nikogo to jednak nie interesuje. Mimo wielu odbytych spotkań z urzędnikami, wprowadzenie jakichkolwiek rozwiązań systemowych pozostaje wciąż w kwestii marzeń. Tymczasem wiele obciążeń finansowych i

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
ul. Wojska Polskiego 28
60-637 Poznań
tel. +48 61 846 67 59, 512 862 726
e-mail: rzecznik@up.poznan.pl

organizacyjnych, nie mówiąc o obciążeniu psychicznym związanych z codziennym obcowaniem z martwymi zwierzętami będącymi ofiarami kolizji drogowych, ponosimy my i nasi wolontariusze” – mówią organizatorzy #Akcji Płotek. To typowy przykład odsuwania od siebie odpowiedzialności przez organy, których statutowym celem jest również ochrona przyrody. Płazy to zwierzęta chronione ustawowo, dlatego wszystkie działania wymagające ich chwytania i chwilowego przetrzymywania były i są prowadzone na podstawie zezwoleń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu. Dosadnie pokazuje to głęboką asymetrię: kierowcy rozjeżdżają płazy bez mrugnięcia okiem, zarządcy dróg działają jak gdyby nigdy nic, natomiast osoby próbujące ratować płazy muszą do tego corocznie uzyskiwać urzędowe zgody, prowadzić statystyki, raportować efekty ...

„Dlatego też, na zaproszenie Komisji Dialogu Obywatelskiego przy Wydziale Klimatu i Środowiska Urzędu Miasta Poznania, chcemy publicznie wyrazić nasz głos sprzeciwu. Podczas prezentacji krótko omówimy stan faktyczny i wskażemy, jakie działania należy podjąć, by rezultaty oddolnie prowadzonej #Akcji Płotek, włączyć do systemu ochrony przyrody miasta Poznania. Globalne wymieranie zawsze zaczyna się w skali lokalnej – powstrzymajmy ten negatywny proces i pomóżmy wspólnie płazom. Dlatego apelujemy do organów administracji publicznej, w tym do Prezydenta Miasta, o realne zaangażowanie w rozwiązanie problemu, który pozostaje rozmyty pomiędzy licznymi jednostkami miejskimi. Dziękujemy wszystkim zaangażowanym do tej pory wolontariuszom i wolontariuszkom, a także przedstawicielom organizacji działającym w ramach Komisji Dialogu Obywatelskiego, którzy wsparli nas i poprosili o zabranie głosu. O wsparcie prosimy również media, tak by nasz głos o pomoc dla płazów miał szansę wybrzmieć jeszcze zanim pierwsza ropucha obudzi się i zginie na drodze” – apelują członkowie Grupy Traszka

Więcej informacji o spotkaniu, które odbędzie się 2 marca 2023 r., godz. 17.00, na platformie ZOOM, znajdziecie Państwo tutaj:

<https://www.poznan.pl/mim/ngo/news/kdo-przy-wydziale-klimatu-i-srodowiska-2-marca-2023-r-online,197883.html>

dr inż. Mikołaj Kaczmarski
Katedra Zoologii, Pracownia Zoologii Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

dr Jan M. Kaczmarek
dr inż. Tomasz Kniola
mgr Piotr Kazimirski
Klub Przyrodników Koło Poznańskie

Fot. dr Anna Maria Kubicka-Kaczmarska

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

ul. Wojska Polskiego 28

60-637 Poznań

tel. +48 61 846 67 59, 512 862 726

e-mail: rzecznik@up.poznan.pl